

професії, упевненість у соціальній значущості діяльності, аналітичний розум, старанність, працездатність, методичність, дисциплінованість, гарна пам'ять тощо, складають узагальнений образ бібліотекаря апріорі.

Сьогодні фахівці книгозбірень мають бути "гучними" й "помітними" в суспільстві; повинні довести, що найпрофесійніше працюють з інформацією. Їхні знання, вміння, навички, цільові настанови є вирішальними факторами, які впливають на успішне функціонування установи, якість наданої інформації та рівень обслуговування читачів. Імідж бібліотекаря і бібліотеки потрібно формувати й просувати разом. Спеціаліст має становити гармонійну єдність із закладом, який представляє, резонувати з ним, робити внесок у його розвиток, використовуючи можливості сучасних технологій і власний творчий потенціал.

Список використаної літератури

1. *Богун Н.* У пошуках шляхів покращання іміджу бібліотекаря (За матеріалами зарубіжної фахової періодики) // *Бібліотечна планета*. — 2009. — № 3. — С. 18—20.
2. *Дьюї М.* Професія // *Бібліотечний вісник*. — 1983. — № 2. — С. 31—32.
3. *Европа в средние века: экономика, политика, культура* : Сб. ст. — Москва, 1972. — С. 344.

4. *Никитюк С. С.* Імідж бібліотекаря // *Бібліотеки в інформаційному суспільстві* : матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Хмельницької ОУНБ імені М. Островського. 21 вересня 2001 року м. Хмельницький / Упр. культури Хмельниц. облдержадміністрації; Хмельн. держ. обл. універс. наук. б-ка. — Хмельницький, 2001. — С. 82—84.
5. *Равинский Д.* Проблема имиджа. Чем интересен для нас американский опыт? // *Библиотечное дело*. — 2003. — № 1. — С. 22—25.
6. *Шира Х. Д.* Введение в библиотекосведение. — Москва : Высшая школа, 1983. — С. 248.
7. *Юнг К. Г.* Проблемы души нашего времени / К. Г. Юнг; пер. с нем. А. М. Боковикова. — Москва : Прогресс, 1994. — 329 с.

Статья посвящена вопросам формирования имиджа библиотекаря в современном информационном обществе, определены основные составляющие позитивного образа представителей этой профессии, отношение социума к ним.

The article is devoted the questions of forming of image of librarian in modern informative society, the basic constituents of positive appearance of librarian, relation of societ, are certain to the representatives of this profession.

Надійшла до редакції 19 травня 2015 року

УДК 027.7.021:37]:001.8](477-25)

*Людмила Рабаданова,
кандидат філософських наук,
завідувач сектору реферативної інформації
відділу наукової реферативної та аналітичної інформації
у сфері освіти ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

Реферативна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як засіб розвитку наукової комунікації

Розглянуто інформаційне забезпечення освітянської галузі як наукову комунікацію, що передбачає оперативний обмін результатами досліджень. Проаналізовано реферативну діяльність ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського та її значення у забезпеченні фахових інформаційних потреб користувачів.

Ключові слова: реферативна діяльність, наукова комунікація, освітянські бібліотеки, наукометрія, реферативні бази даних.

Ефективність взаємодії учасників наукової діяльності значною мірою залежить від формування середовища комунікацій. Сьогодні провідним чинником його розвитку є доступність та якість інформації з якомога більшого кола джерел. Оскільки її обсяг істотно зростає, то поряд із новими можливостями пошуку та трансляції даних перед ученими постає проблема орієнтації в інформаційних джерелах, придатних до використання у процесі досягнення конкретної дослідницької мети. На сучасному етапі реферативний напрям діяльності освітянських бібліотек виступає важливим елементом академічних контактів, що сприяє повноцінному обміну думками, ідеями і концепціями та доступності передових досягнень науки для розв'язання відповідних інформаційних завдань.

Реферативні бази даних (РБД) — засіб розширення взаємодії у спільноті вчених; ці ресурси надають можливість опрацювати значний обсяг матеріалу, що має пріоритетне значення для розвитку навичок спілкування та обміну

інформацією. Зі свого боку, комунікативна майстерність є важливим фактором для формування високого рівня інформаційної культури особистості.

Реферування постає інтелектуально-творчим процесом, що передбачає не лише створення інформаційного повідомлення, тобто відображення первинного документа, а й порівняння, узагальнення та оперативне донесення якнайповніших відомостей до користувачів. Особливу роль у науковій комунікації освітянської галузі України відіграє реферативна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

Цей напрям став предметом дослідження Т. Букшиної, проведеного в контексті вдосконалення переліку періодичних і продовжуваних видань психолого-педагогічної тематики для забезпечення максимального реферативного опрацювання, активізації формування відповідних ресурсів через інтеграцію й налагодження кооперативної взаємодії та координації робіт у процесі реферування та розміщення

наукових праць у загальнодержавній РБД "Україніка наукова" та її паперовому варіанті — журналі "Джерело" — як першому кроці до розв'язання проблеми цитування праць вітчизняних учених у межах України та на міжнародному рівні [1—2].

У розвідці С. Зозулі розкрито процес інформаційно-аналітичної й реферативної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у світлі трансформації "бібліотек із центрів збирання, накопичення організації зберігання літератури в культурно-просвітницькій осередки концентрації інформаційних ресурсів, ключове завдання яких передусім полягає в реалізації власного інформаційного потенціалу та забезпеченні інформаційних потреб користувачів" [4, с. 279].

Чимало досліджень присвячено формуванню галузевої РБД зусиллями фахівців провідних освітянських бібліотек; кооперативній роботі установ із реферування періодичних і продовжуваних видань (І. Коваленко) [6—8]; перспективам галузевого реферативного ресурсу на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та вдосконаленню доступу до нього (Н. Кропачева) [9].

Заслугове на увагу розвідка, присвячена аналізу процесу формування інформаційної культури особистості (Л. Рабаданова) як провідної функції реферативної інформації та проблематики подолання перенасичення даними й орієнтації в потоці наукових джерел [13].

Метою пропонованої публікації є аналіз реферативної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в контексті її ролі у сфері наукових комунікацій в освітянській галузі.

Мета потребує виконання таких завдань:

- проаналізувати аспекти інформаційного забезпечення освітянської галузі як наукової комунікації, котра передбачає оперативний обмін результатами досліджень, що впливає на ефективність наукової діяльності;

- проаналізувати роль реферативних баз даних, що задовольняють потреби користувачів у фаховій інформації;

- розглянути діяльність відділу наукової реферативної та аналітичної інформації у сфері освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в контексті науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі.

Об'єктом дослідження є реферативна діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; *предметом* — наукова комунікація в освітянській галузі за допомогою застосування реферативної інформації та РБД.

Реферативна діяльність є загальноприйнятою формою обміну результатами наукових досягнень через створення якісних інформаційних продуктів та послуг, потрібних для забезпечення представників освітянської галузі України. Зокрема, РБД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського формується завдяки роботі спеціалістів сектору реферативної інформації та кооперативній співпраці бібліотек освітянської мережі МОН та НАПН України.

Реферативний напрям діяльності в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського започатковано на основі науководослідної роботи (НДР) "Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України" (2003—2007 рр.). У процесі опрацювання теми розроблено "теоретичні, науково-методичні та організаційні засади побудови системи інформаційних документів для забезпечення фахових потреб освітян та бібліотечних працівників" [13, с. 19] і створено умови для розвитку реферативного напрямку інформаційної діяльності освітянських бібліотек України.

На підставі результатів науково-методичних розробок укладено науково-практичний посібник "Реферування як

процес мікроаналітичного згортання інформації", присвячений теорії та практиці цього напрямку, що сприяло "зниженню суб'єктивності дій людини, яка вилучає найважливіші відомості первинного документа" [11, с. 4]. Використовуючи запропоновану методологію, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського стала постійним учасником постачання реферативної інформації до загальнодержавної РБД "Україніка наукова".

У 2008—2011 рр. реферативний напрям діяльності книгозбірні визначав науковий проект "Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України". Одним із його завдань було створення кооперативної РБД із психолого-педагогічної тематики. Завдяки спільним зусиллям провідних педагогічних і наукових бібліотек розпочато формування інформаційно-реферативного ресурсу. За результатами проведеного дослідження створено практичний посібник "Укладання оглядових документів", що став теоретичною та практичною основою для працівників освітянських бібліотек у справі вдосконалення методології підготовки якісних реферативних та аналітичних оглядів. "Рекомендації ґрунтуються на сприйнятті оглядового документа як потужного комунікаційного інструменту, що містить загальні й окремі дані та знання, які можна використовувати на будь-якому етапі дослідження" [14, с. 5—6]. Завдяки запропонованій концептуальній моделі сформовано стратегію становлення й удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення, запровадження інноваційних методів у практику роботи фахівців мережі освітянських бібліотек України.

Подальший розвиток реферативного напрямку здійснювався на основі НДР "Наукова організація інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського" (2012—2014 рр.). Досліджено форми і методи забезпечення реферативною інформацією, проаналізовано шляхи поповнення РБД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Реферативна діяльність також передбачає моніторинг масиву відповідної інформації в журналі "Джерело", що дає можливість констатувати постійне нарощення обсягу відомостей із питань педагогіки, психології й освіти.

Сьогодні реферативний напрям діяльності в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського розвивається в контексті НДР "Модернізація науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України" (2015—2016 рр.), метою якої є аналіз і узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду наукової й інформаційної діяльності мережі освітянських бібліотек та розроблення шляхів її модернізації, що передбачає забезпечення доступності даних для користувачів.

Удосконалення реферативного напрямку діяльності книгозбірень відбувається через оптимізацію якості вторинної інформації та РБД. Ці процеси пов'язані з ефективним використанням інформаційних технологій та змістовим розширенням, що здійснюється з урахуванням запитів та зацікавлень користувачів. Критерії відбору публікацій до реферування мають бути зорієнтованими на наукову громадськість, педагогічний склад ВНЗ, фахівців управлінської ланки освіти, що відкриває шлях до піднесення рівня інформаційного забезпечення освітян України.

Наукова комунікація передбачає оперативний обмін результатами досліджень між бібліотеками, що впливає на результативність академічної діяльності. РБД дають можливість розглянути значний масив інформації за

короткий проміжок часу, оскільки забезпечують оптимальне опрацювання первинного тексту та збереження смислоутворювальних компонентів завдяки скороченню обсягу через подання найістотніших положень наукового джерела в концентрованому вигляді. "Традиційна проблема наявності часового проміжку між поданням наукової праці та її публікацією, яка хвилювала дослідників наукових комунікацій до виникнення новітніх технологій, відійшла на другий план перед новими проблемами комунікацій. Питання відстеження нової літератури та складнощів пошуку потрібної інформації натомість поглибилися" [12, с. 15].

Реферативна інформація — це комунікативний простір для інформаційно-пошукових, когнітивно-верифікаційних та науково-дослідних процесів. Використання РБД сприяє критичному аналізу даних науково-комунікаційного поля, фільтруванню значного потоку відомостей, їхньому критичному осмисленню та верифікації під час циркуляції між суб'єктами. "Для економії часу науковці усе частіше розпочинають пошук не з першоджерел (наприклад, наукових журналів), а із баз даних. Такий шлях дозволяє отримувати доступ одразу до різних найменувань наукових видань та великих часових проміжків" [3, с. 20—21].

На сучасному етапі розвитку інформаційної та наукової діяльності освітянських бібліотек реферативний напрям є важливим інтелектуально-творчим процесом, що не лише відображає первинний документ, а й містить порівняння, узагальнення та сприяє ефективному донесенню інформації до користувачів. Перспективи розвитку цього напрямку обслуговування передбачають повноту та оперативність забезпечення запитів науковців, а також теоретико-методологічний супровід.

Завдяки інформаційно-комунікаційній діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського академічна спільнота має безперешкодний доступ до потрібного інформаційного продукту. Діяльність сектору реферативної інформації спрямована на розроблення й розвиток галузевої системи реферування вітчизняних наукових публікацій із періодичних і продовжуваних видань психолого-педагогічної тематики та науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. Провідними напрямками роботи фахівців цього відділу є:

— науково-дослідна робота, що передбачає підготовку статей, їхню презентацію в наукових виданнях і оприлюднення в електронній бібліотеці НАПН України; підготовку лекцій для науково-педагогічного лекторію ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; участь у визначенні перспективних напрямів розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу;

— здійснення науково-реферативного інформування користувачів та опрацювання документальних джерел для формування комп'ютерних баз даних (БД "Україніка наукова" та ресурс на порталі бібліотеки). Цей напрям передбачає аналітико-синтетичне опрацювання вхідного потоку періодичних і продовжуваних видань; кумуляцію реферативної інформації, підготовленої мережею освітянських бібліотек; внесення в ІРБІС і надсилання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;

— підготовка реферативних оглядів для наукового інформаційно-аналітичного галузевого періодичного видання "Аналітичний вісник у сфері освіти та науки" та розміщення його на веб-порталі бібліотеки, що є ефективним засобом акумуляції та впорядкування наукової інформації, оскільки дає дослідникові узагальнену картину стану питання, звільняючи від витрат часу на пошук, збір та систематизацію численних даних.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є також науково-інформаційним центром освітянських бібліотек. На основі сучасних інформаційних технологій, завдяки об'єднаним зусиллям, здійснюється наповнення РБД психолого-педагогічної тематики, що синтезує ресурси і досвід учасників кооперативної співпраці. Такий підхід сприяє збільшенню обсягу реферативних даних із питань педагогіки, психології та освіти, надає користувачам доступ до нових видів інформаційних продуктів і послуг.

Оптимізація кооперації книгозбірень потребує вдосконалення договірної оформлення об'єднаних зусиль освітянських бібліотек та розширення інформаційної співпраці у сфері реферативної діяльності. До неї доцільно залучити суб'єктів науково-документальної комунікації — інформаційні центри, наукові установи, навчальні заклади, видавництва.

Звичайно, "підставою для успішного створення галузевої корпорації з формування реферативного ресурсу є підтримка з боку керівників освітянських наукових установ, зокрема ректорів, усвідомлення керівним складом, що кожен вищий навчальний заклад є об'єктивно зацікавленим у представленні реферативної інформації на власні фахові періодичні і продовжувані видання в галузевій реферативній базі даних і загальнодержавній реферативній базі даних "Україніка наукова", оскільки це є одним із визначальних чинників зростання його рейтингу. Науковці прагнуть опублікувати результати дослідження, викладені в статті, насамперед, з метою їх оприлюднення" [7, с. 53—54].

Важливим аспектом організації практичного реферування є надання кваліфікованої методичної допомоги, що передбачає певні організаційно-кадрові заходи: налагодження робочих контактів з організаціями, зацікавленими в кооперативній співпраці, стажування їхніх представників у провідних вітчизняних наукових інституціях, що продукують реферативну інформацію, а також забезпечення рекомендаціями щодо реферування згідно з вимогами держстандартів, теоретичною і методичною підготовкою референта. Реферативна діяльність книгозбірні має бути спрямована на пошукову роботу щодо виявлення нових наукових видань із питань педагогіки, психології й освіти та їхнього уміщення до реферативних баз України, що сприятиме активізації інформаційного обміну. Цей процес має відбуватися з урахуванням наукових досліджень із проблем вдосконалення переліку періодичних і продовжуваних видань психолого-педагогічної тематики для максимально ефективного реферативного опрацювання.

Перспективним напрямом є використання РБД для наукометричного аналізу, що дає змогу визначити рівень розвитку певних напрямів і галузей дослідження. Такий аналіз передбачає формулювання тематики пріоритетних наукових розвідок та оцінювання діяльності вчених, академічних закладів і видань. Наукометричні результати окреслюють актуальну проблематику і напрям наукових студій, що потребує уваги. Аналіз структури і динаміки масивів інформації — одне із перспективних завдань діяльності сектору реферативної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, оскільки є засобом подальшої модернізації РБД на основі вивчення світового та національного досвіду у створенні наукометричних платформ.

Наукометрична РБД із питань педагогіки і психології допоможе досліджувати еволюцію галузі, вимірювати кількісні опублікованих статей та їхню цитованість. Безперечно, наукометричні показники потребують ґрунтовного аналізу, водночас збільшення обсягу публікацій із певної тематики

свідчить про зростання потреби в її інформаційному забезпеченні та актуальність напрямку. Наукометричні дослідження є засобом фахової комунікації між дослідниками, оскільки сприяють удосконаленню реферативної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського шляхом об'єктивного відображення стану наукових періодичних видань.

Висновки. Підсумовуючи викладене, зауважимо, що від ефективності наукових комунікацій залежить професійна діяльність академічної спільноти. Інформаційно-комунікаційна функція бібліотек дає користувачеві змогу отримати потрібний інформаційний продукт і доступ до актуальних знань. У цьому контексті наголосимо на підвищенні ролі РБД, які в умовах суттєвого збільшення обсягів даних у вільному доступі створюють нові можливості для орієнтації споживачів контенту в інформаційному потоці і пошуку джерел, потрібних для досягнення мети дослідження.

Отже, у системі науково-інформаційного забезпечення та фахової комунікації освітянської галузі України реферативний напрям діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського має важливе значення, оскільки надає широкі можливості для академічних контактів і передбачає інноваційний формат інформаційного забезпечення. Проте реферативна діяльність потребує подальшого розвитку. Зокрема, вважаємо за необхідне вдосконалення кооперативної співпраці між освітянськими книгозбірнями, що передбачає організаційний (договірні взаємовідносини між установами), теоретичний (методична допомога в практичному реферуванні), науковий (виявлення та відбір наукових видань із питань педагогіки, психології та освіти) аспекти. Для поглиблення реферативного напрямку діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського перспективним є формування наукометричної реферативної бази даних, що сприятиме дослідженню еволюції галузі психології та педагогіки.

Список використаної літератури

1. Букшина Т. Ф. Відображення галузевої науково-реферативної інформації в УРЖ "Джерело" — важливий аспект кооперативної взаємодії освітянських бібліотек / Т. Ф. Букшина // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 12. — С. 12—14.
2. Букшина Т. Ф. Періодичні та продовжувані видання Інститутів післядипломної педагогічної освіти України: стан реферування (2008—2011 рр.) / Т. Ф. Букшина // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського. Вип. 3. Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки і практики України: стан та перспективи / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського; [редкол.: Л. А. Дубровіна, В. А. Вергунов, Т. І. Ківшар (голова), Л. Г. Петрова, Г. П. Пустовіт, П. І. Рогова (заст. голови), Т. В. Добко, О. З. Клименко, Я. Є. Сошинська, О. М. Яценко]. — Київ: Ніланд-ЛТД, 2012. — С. 134—146.
3. Добривечір В. А. Сучасні тенденції в науковій комунікації // Наук. зап. Тавр. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія "Філологія. Соціальні комунікації". Том 26 (65). — № 3 — С. 18—23.
4. Зозуля С. М. Формування інформаційно-аналітичних і реферативних ресурсів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з питань освіти, педагогіки і психології // Таврійський вісник освіти. — 2015. — С. 279—283.
5. Коваленко І. Й. Кооперативна робота щодо реферування періодичних і продовжуваних видань провідними бібліотеками мережі освітянських бібліотек: аналітична довідка / укл. І. Й. Коваленко; ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. — Київ, 2011. — 12 с.
6. Корпоративна робота освітянських бібліотек України з формування галузевого реферативного ресурсу / І. Коваленко, Т. Судіна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — 2009. — Вип. 25. — С. 47—57.
7. Коваленко І. Й. Проблеми формування інформаційно-реферативного ресурсу з питань педагогіки та психології Державної науково-педагогічної бібліотекою ім. В. О. Сухомлинського // Наук. праці Держ. наук.-пед. б-ки ім. В. О. Сухомлинського. Вип. 1. Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України / АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка ім. В. О. Сухомлинського. — Київ: Четверта хвиля, 2008. — 402 с.
8. Коваленко І. Й. Формування галузевої реферативної бази даних провідними освітянськими бібліотеками. Стан та перспективи // Формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу шляхом кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару, 3 березня 2011 р. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського; [редкол.: П. І. Рогова (голова), О. М. Яценко (заст. голови) та ін.]. — Київ, 2011. — С. 74—80.
9. Кропачева Н. М. Перспективи розвитку галузевої реферативної бази даних як складової інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / Н. М. Кропачева // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 21—23 жовтня 2014 р., м. Київ / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада директ. наук. б-к та інформ. центрів АН — членів МААН. — Київ, 2014. — С. 443—445.
10. Лутовинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації: Практич. посіб. / В. І. Лутовинова; наук. ред. Г. М. Швецова-Водка; АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. — Київ, 2007. — с.— (Сер. "На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек").
11. Горбенко Я. О. Наукові комунікації в сучасному українському суспільстві: автореф. ... дис. канд. соціол. наук / Яна Олегівна Горбунко; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Харків, 2010. — 20 с.
12. Рогова П. І. Роль Державної науково-педагогічної бібліотеки ім. В. О. Сухомлинського у формуванні та розвитку системи інформаційних ресурсів для забезпечення вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики / П. І. Рогова, В. І. Лутовинова, Т. В. Добко // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки ім. В. О. Сухомлинського. Вип. 1. Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України / АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка ім. В. О. Сухомлинського. — Київ: Четверта хвиля, 2008. — 402 с.
13. Рабаданова Л. В. Реферативна інформація як засіб формування інформаційної культури / Л. В. Рабаданова // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 21—23 жовтня 2014 р., м. Київ / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада директ. наук. б-к та інформ. центрів АН — членів МААН. — Київ, 2014. — С. 73—75.
14. Яценко О. М. Укладання оглядових документів: практич. посібник / О. М. Яценко; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка ім. В. О. Сухомлинського. — Київ: Ніланд-ЛТД, 2011. — 84 с.

Рассмотрено информационное обеспечение сферы образования как научную коммуникацию, которая предусматривает оперативный обмен результатами исследований. Проанализирована реферативная деятельность Государственной научно-педагогической библиотеки имени В. А. Сухомлинского и ее значение в обеспечении профессиональных информационных потребностей пользователей.

Consider information support of education as a scientific communication, which provides for the rapid exchange of research results. Analyzed abstracts activity of the V. Sukhomlinsky State scientific and pedagogical library and its importance in providing professional information needs of users.

Надійшла до редакції 10 червня 2015 року